

Kanuni ya 97 ya kanuni za Umwagiliaji inaelekeza uundaji wa kamati ya usuluhishi wa migogoro yenye wajumbe wasiopungua 3 na wasiozidi 5 wali-ochaguliwa miongoni mwa wanachama. Wajumbe wa kamati ya usuluhishi watachaguliwa katika mku-tano mkuu ambao hawatatokana na wajumbe au viongozi waliopo katika kamati kuu ya Usimamizi.

5.3 Katazo la Uongozi: Kwa mujibu wa kanuni ya sheria (2015) ya 19(1) inakataza viongozi wa kisiasa na kidini kuwa miongoni mwa viongozi katika vyama vya wamwagiliaji.

6.0 VIINGILIO NA MICHANGO YA LAZIMA KWA WANACHAMA

- Viingilio wakati wa kujiunga na chama;
- Ada ya Huduma ya Umwagiliaji ambayo si chini ya asilimia tano (5) ya wastani wa mavuno kwa ekari katika skimu kwa zao husika. Ada hii inajumuisha Michango ya kulipia ada za maji katika Ofisi za bonde; gharama za uendeshaji na matunzo na gharama za urejeshaji gharama za ujenzi

7.0 UKAGUZI WA MAHESABU

Kanuni za Sheria ya Taifa ya Umwagiliaji za mwaka 2015 zimeweka sharti kwa vyama vyote vya wamwagiliaji kuwa vinawasilisha taarifa ya ukaguzi wa fedha. Taarifa hii iambatane na taarifa za kazi zilizofanyika kwa mwaka husika na Muhtasari wa Mkutano mkuu wa mwaka kwa Mkurugenzi Mkuu wa Tume ya Taifa ya Umwagiliaji.

7.1 Ukaguzi wa ndani: Ukaguzi huu unaweza kufanywa na kamati ndogo ya mipango na fedha au chama cha wamwagiliaji kinaweza kumteua mwanachama yeyote mwenye uwezo

7.2 Ukaguzi wa nje: Ukaguzi wa nje hufanywa na Wakaguzi huru ambao si sehemu ya chama cha wamwagiliaji. Wakaguzi wanaoruhusiwa ni wale ambao wameidhinishwa na Bodi ya Wahasibu na Wakaguzi wa Hesabu nchini (NBAA).

8.0 VYETI VYA UKUBALIFU (certificate of compliance)

Sera ya Taifa ya Umwagiliaji ya mwaka 2010 na Sheria ya Taifa ya Umwagiliaji Na 4 ya mwaka 2013 inatamka kuwa vyama vya wamwagiliaji vitasajiliwa katika Tume ya Taifa ya Umwagiliaji

Ili kuvitambua vyama vilivyosajiliwa kwa sheria nyingine Kanuni ya 8 (1) inaelekeza Vyama vyote vya wamwagiliaji vilivyosajiliwa kwa sheria nyingine kabla ya sheria ya umwagiliaji kuomba na kupewa vyeti vya ukubalifu (*certificate of compliance*) kwa kujaza fomu maalum (NIA.2).

9.0 MATAKWA YA KISHERIA BAADA YA USAJILI

Kwa mujibu wa kifungu cha 14 cha Kanuni za Umwagiliaji, Vyama vinapaswa kuwasilisha taarifa zifuatazo kwa Mkurugenzi Mkuu wa Tume kila mwaka:-

- Taarifa ya hesabu za fedha iliyokaguliwa;
- Taarifa ya utekelezaji wa shughuli za chama; na
- Kumbukumbu za mkutano mkuu wa mwaka.

Kwa maelezo zaidi wasiliana na:

MKURUGENZI MKUU
TUME YA TAIFA YA UMWAGILIAJI
S.L.P. 146
DODOMA
Barua pepe: info@nirc.go.tz

UMWAGILIAJI NI KILIMO CHA UHAKIKA

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

TUME YA TAIFA YA UMWAGILIAJI

VYAMA VYA WAMWAGILIAJI

VYAMA VYA WAMWAGILIAJI

1.0 UTANGULIZI

Vyama vya Wamwagiliaji ni mkusanyiko wa wakulima wenye nia moja ya kuendeleza na kuendesha kilimo cha umwagiliaji katika skimu kwa lengo la kuongeza tija na uzalishaji wa mazao kwa kuzingatia usimamizi wa matumizi bora ya maji, uendeshaji na matunzo katika skimu zao.

Serikali kupitia Sera ya Taifa ya Umwagiliaji ya mwaka 2010 pamoja na Sheria ya Taifa Umwagiliaji Na. 4 ya mwaka 2013 inahimiza uanzishwaji na uimarishaji wa vyama vya wamwagiliaji, ili wakulima waweze kusimamia kika-milifu miundombinu ya umwagiliaji ikiwemo wakulima wote wenye mashamba katika skimu za umwagiliaji wanakuwa wanachama katika vyama hivyo.

Vyama vya wamwagiliaji vinaelekezwa kuendesha skimu za umwagiliaji kwa mfumo shirikishi ili kuwawezesha wamwagiliaji kushika hatamu katika maendeleo ya skimu zao. Njia hii hutoa nafasi ya kwanza kwa wamwagiliaji kuendeleza kilimo cha umwagiliaji kutoka hatua ya uibuaji, ujenzi, uendeshaji na utunzaji wa miundombinu ya umwagiliaji.

2.0 Lengo la kuunda vyama vya wamwagiliaji

Lengo la kuunda vyama hivi ni kuimarisha usimamizi wa skimu za umwagiliaji ikiwa ni pamoja na uendeshaji na matunzo ya miundombinu ya umwagiliaji ili kuwawezesha skimu ya umwagiliaji kuwa endelevu vilevile kuwawezesha skimu za wakulima wadogo kujiendesha zenyewe bila kutegemea ruzuku kutoka Serikalini.

3.0 Umuhimu wa vyama vya Wamwagiliaji

- Husaidia kukusanya nguvukazi, mitaji na mawazo katika kuendesha skimu za umwagiliaji kwa maendeleo yao;
- Huwzesha Serikali na wahisani kuwatambua kisheriamwagiliaji na kuwahudumia kwa urahisi mara baada ya kuanzishwa kwa chama na kusajiliwa;
- nawawezesha wakulima kuchangia gharama za ujenzi, uendeshaji na matunzo ya miundombinu ya umwagiliaji;
- Kubadilishana ujuzi, uzoefu na teknolojia;
- Kutafuta masoko ya mazao kwa pamoja;
- Kurahisisha upatikanaji wa hati miliki za maji na ardhi;
- Kujenga na kuimarisha mahusiano katika jamii, na kutatua migogoro kwenye skimu; na
- Kuongeza uwezo wa kuinua mitaji kwa haraka, kama vile kuchangiwa, kuchangisha na mikopo.

4.0. UTARATIBU WA USAJILI WA VYAMA

4.1 Usajili

Usajili unafanyika makao makuu ya Tume ya Taifa ya Umwagiliaji, Dodoma

Ili kurahisisha suala la usajili na kuwapunguzia gharama wakulima kila wilaya inapaswa kuteua Mtaalam mmoja (Irrigators Organization facilitator) ili kuwa kiungo kati ya Tume, Mamlaka za serikali za mitaa na vyama husika katika kusaidia usajili wa vyama hivi.

4.2. Gharama za usajili: Gharama ya usajili kwa sasa ni Tshs. 175,000/= kama ifuatavyo:

- Maombi ya Usajili Tshs15,000/=,
- Usajili TShs.60,000/=.
- Ada ya Mwaka Tshs.100,000/-.

4.3 Mahitaji ya usajili

Ili chama kiweze kusajiliwa kinatakiwa kuwasilisha kwa msajili nyaraka zifuatazo:

- Nakala nne (4) za fomu maalum za maombi ya usajili (NIA.1)
- Nakala nne (4) za barua ya kuomba usajili,
- Nakala nne (4) za katiba,
- Nakala nne (4) za muhtasari wa kikao kili-chopitisha Katiba,
- Nakala nne (4) za wanachama waanzilishi,
- Nakala nne (4) za wasifu (CV) wa viongozi na picha zao,
- Nakala nne (4) za barua ya kuungwa mkono na mamlaka za serikali za Mtaa.

5.0 UONGOZI WA VYAMA

Uongozi utajumuisha kamati ya usimamizi na kamati ndogo.

5.1 Kamati ya usimamizi: Uongozi wa juu wa ni Kamati ya usimamizi yenye wajumbe wasiopungua 5 na wasiozidi 9 waliochaguliwa miongoni mwa wanachama.

5.2 Kamati ndogo muhimu katika vyama vya wamwagiliaji:

Chama kinaweza kuwa na kamati nyingi kulingana na mahitaji yao. Kamati ndogo za msingi ambazo ni lazima ziwepo katika mfumo wa uongozi wa vikundi vya umwagiliaji ni:-

- Kamati ndogo ya Utawala, Mipango na Fedha;
- Kamati ndogo ya Kilimo na Mazingira;
- Kamati ndogo ya Maji, Uendeshaji na Matunzo.
- Kamati ya usuluhishi wa migogoro